

„Nowe rozwiązania prawne w zakresie ponoszenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w budownictwie wielolokalowym a techniczne możliwości identyfikacji odpadów komunalnych wytwarzanych w poszczególnych lokalach w budynkach wielolokalowych na przykładzie rozwiązania proponowanego przez firmę T-MASTER z Ciechanowa”.

Z dniem 1 stycznia 2022 r. wchodzi w życie między innymi dodany art. 2a na podstawie ustawy z dnia 11.08.2021r. w sprawie zmiany ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2021r. , poz. 1648). Zamiarem ustawodawcy było zlikwidowanie odpowiedzialności zbiorowej, a wprowadzenie indywidualnej odpowiedzialności, w budownictwie wielolokalowym. Ww. przepis mówi, iż w przypadku, gdy właściciel nieruchomości – w uzgodnieniu z gminą – zapewni techniczne możliwości identyfikacji odpadów komunalnych wytwarzanych w poszczególnych lokalach, rada gminy może postanowić o ponoszeniu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przez poszczególnych użytkowników mieszkań w tym domu.

Art. 2a ww. ustawy stanowi, cyt.:

„ Art. 2a [Identyfikacja odpadów komunalnych]

1. W przypadku, gdy właściciel nieruchomości w uzgodnieniu z gminą zapewni techniczne możliwości identyfikacji odpadów komunalnych wytwarzanych w poszczególnych lokalach w budynkach wielolokalowych, rada gminy może, w drodze uchwały stanowiącej akt prawa miejscowego, postanowić o ponoszeniu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przez osoby wymienione w art. 1 pkt 1 lit. b.
2. Identyfikacja odpadów komunalnych zapewnia możliwość przypisania osobom wymienionym w art. 1 pkt 1 lit. b danej frakcji odpadów komunalnych w taki sposób, aby osoby nieuprawnione nie mogły odczytać danych osobowych.
3. Uchwała, o której mowa w ust. 1, może dotyczyć wszystkich albo określonych nieruchomości zabudowanych budynkami wielolokalowymi, w zależności od tego, czy właściciele nieruchomości w uzgodnieniu z gminą zapewnią techniczne możliwości identyfikacji odpadów komunalnych wytwarzanych w poszczególnych lokalach na wszystkich nieruchomościach zabudowanych budynkami wielolokalowymi albo na części tych nieruchomości.
4. Podejmując uchwałę, o której mowa w ust. 1, rada gminy kieruje się technicznymi możliwościami identyfikacji odpadów komunalnych w poszczególnych lokalach w budynkach wielolokalowych, w tym:
  - 1) liczbą lokali mieszkalnych w danym budynku wielolokalowym;
  - 2) liczbą mieszkańców;
  - 3) ilością odpadów komunalnych wytwarzanych na danych nieruchomościach zabudowanych budynkami wielolokalowymi;

- 4) istniejącą infrastrukturą do gospodarowania odpadami komunalnymi.
5. W przypadku podjęcia uchwały, o której mowa w ust. 1, wspólnota mieszkaniowa lub spółdzielnia mieszkaniowa:
  - 1) składa deklarację o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi - w terminie 14 dni od dnia wejścia w życie tej uchwały,
  - 2) ponosi opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, począwszy od miesiąca, w którym ta uchwała weszła w życie
    - w stosunku do odpadów komunalnych wytworzonych na nieruchomościach zabudowanych budynkami wielolokalowymi, z wyłączeniem odpadów komunalnych wytworzonych w lokalach objętych tą uchwałą.”

Powyższe jest bardzo istotne w kontekście wymaganego przepisami prawa poziomu recyklingu w gminach i grożących w związku z tym karach finansowych dla gmin w przypadku niespełnienia tych poziomów.

Pragnę zauważyć, że zmieniły się przepisy dotyczące sposobu liczenia wymaganego poziomu recyklingu jak również wysokości poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych przez gminy. Na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 2020 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz.U z 2020 r. poz. 2361) dnia 31 grudnia 2020 r. wprowadzono nowe poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. Ustawodawca w uzasadnieniu projektu ustawy wskazał, że brak zmiany sposobu liczenia powyższego poziomu za 2020 r. mógłby doprowadzić do strat w budżetach gminnych z tytułu kar nakładanych przez Inspekcję Ochrony Środowiska, szacowanych w skali kraju na ok. 900 mln zł. Stąd zaproponowano, aby dla 2020 r. przywrócić metody obliczania poziomów stosowane w 2019 r. i latach wcześniejszych – ograniczając je tylko do czterech frakcji: papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło.

Sytuacja zmieni się od 2021 r., gdy poziom obliczany będzie dla wszystkich odpadów komunalnych ogółem. Od tego roku i w latach kolejnych dla odpadów budowlanych i rozbiórkowych nie będą już wymagane poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami.

Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych obliczany będzie jako stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do masy wytworzonych odpadów komunalnych, ale w obliczeniach nie będzie się uwzględniać innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne.

Od 2021 r. wymagane poziomy recyklingu są niższe niż za 2020r., sposób liczenia poziomów jest prostszy, natomiast osiągnięcie tych poziomów dla gmin będzie trudne, co

niestety może przełożyć się na kary finansowe, które powiększą Koszty Systemu Gospodarowania Odpadami.

Dnia 4 września 2021 r. weszło w życie Rozporządzenie Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz.U. z 2021 r. poz. 1530). Rozporządzenie określa sposób obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu oraz warunki zaliczania masy odpadów komunalnych do masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi.

Niżej przytaczam treść art. 3aa i 3b ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach dotyczących wymaganych poziomów recyklingu za 2020r. oraz od 2021r., cyt.:

„Art. 3aa [Wymagany poziom recyklingu za rok 2020] Gminy są obowiązane osiągnąć za rok 2020 poziom:

- 1) przygotowania do ponownego użycia i recyklingu następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła w wysokości co najmniej 50% wagowo;
- 2) recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne w wysokości co najmniej 70% wagowo.

Art. 3b [Wymagane poziomy recyklingu w gminach]

1. Gminy są obowiązane osiągnąć poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości co najmniej:

- 1) 20% wagowo - za rok 2021;
- 2) 25% wagowo - za rok 2022;
- 3) 35% wagowo - za rok 2023;
- 4) 45% wagowo - za rok 2024;
- 5) 55% wagowo - za rok 2025;
- 6) 56% wagowo - za rok 2026;
- 7) 57% wagowo - za rok 2027;
- 8) 58% wagowo - za rok 2028;
- 9) 59% wagowo - za rok 2029;
- 10) 60% wagowo - za rok 2030;
- 11) 61% wagowo - za rok 2031;
- 12) 62% wagowo - za rok 2032;
- 13) 63% wagowo - za rok 2033;
- 14) 64% wagowo - za rok 2034;
- 15) 65% wagowo - za rok 2035 i za każdy kolejny rok.

1a. Poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych oblicza się jako stosunek masy odpadów komunalnych przygotowanych do ponownego użycia i poddanych recyklingowi do masy wytworzonych odpadów komunalnych.

1b. Przy obliczaniu poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych nie uwzględnia się innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych stanowiących odpady komunalne.”

Mając na uwadze zmianę przepisów, które wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2022r. (dodany art. 2a do ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach), tak jak było zapowiadane w dniu 26 października 2021 r. na sesji Rady Miasta Bielsk Podlaski, następnego dnia, tj. w dniu 27 października 2021r. w Urzędzie Miasta Bielsk Podlaski odbyło się spotkanie z przedstawicielem firmy T-Master Panem **Łukaszem Chocholskim** - Kierownikiem ds. klientów kluczowych, który przedstawił innowacyjne rozwiązanie doskonale wpisujące się w rozwiązanie zaproponowane przez Parlament RP. Przepisy nie są do końca jasne. Stąd też pojawiają się publikacje, które zawierają pytania i wątpliwości dotyczące stosowania wprowadzanych w ustawie zmian. Przykładem jest artykuł Mateusza Karciarza z dnia 8 września 2021r. pt. „Dziewięć pytań o indywidualną odpowiedzialność za śmieci w budynkach wielolokalowych” (link: <https://serwisy.gazetaprawna.pl/ekologia/artykuly/8240106,smieci-segregacja-odpadow-blok-mieszkalny-rozliczenia-w-budynkach-wielorodzinnych.html>)

Firma T-MASTER jest autorem Systemu Indywidualnej Segregacji Odpadów (SISO). W dniu 27 października 2021r. w spotkaniu udział wzięli między innymi Burmistrz Miasta Bielsk Podlaski – Jarosław Borowski, Zastępca Burmistrza Miasta Bielsk Podlaski-Bożena Teresa Zwolińska, przedstawiciele największych spółdzielni mieszkaniowych (Zarząd Spółdzielni Mieszkaniowej w Bielsku Podlaskim, ul. 11 Listopada 10 – Jan Kondratiuk, Cezary Szerszenowicz, Prezes Spółdzielni Mieszkaniowej „Podlasie” – Andrzej Leszczyński), zarządcy wspólnot (Prezes Przedsiębiorstwa Komunalnego Spółka z o.o. w Bielsku Podlaskim – Piotr Selwesiuk, Wspólnota Mieszkaniowa przy ul. Mickiewicza 29 – Paweł Korniluk, Wspólnota Mieszkaniowa 31 A – Anatol Korniluk, Społem Powszechna Spółdzielnia Spożywców – Karolina Sosna), Kierownik Referatu Gospodarki Komunalnej, Handlu i Rolnictwa – Bogdan Sokołowski i pracownicy ww. Referatu Gk, zajmujących się gospodarką odpadami. Pierwszy pilotażowy program ww. firmy został wdrożony w 2019 r. przez Urząd Miasta w Ciechanowie - w rodzimym mieście tej firmy. Tak jak napisano na stronie internetowej Urzędu Miasta w Ciechanowie <https://www.umciechanow.pl/main/aktualnosci/Inteligentne-pojemniki-na-odpady-na-stale-w-Ciechanowie/idn:6571>, cyt.: „Na osiedlu „Płońska” na stałe wdrożono innowacyjny System Indywidualnej Segregacji Odpadów (SISO). Po rocznym pilotażu zamontowane zostały 24 nowe, udoskonalone, bezdotykowe urządzenia na odpady. To pierwsze takie w Polsce inteligentne i bezdotykowe pojemniki, które umożliwiają skuteczną weryfikację segregacji odpadów w zabudowie wielorodzinnej.” Efektem rocznego pilotażu był wzrost gospodarstw domowych segregujących odpady z 10% do 90% (przy starym, nieobowiązującym już wzorze obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych).

Z kolei na stronie T-MASTER (link: <https://t-master.pl/kontakt>), czytamy, cyt.: „**System Indywidualnej Segregacji Odpadów T-Master** to rewolucyjne rozwiązanie pozwalające przypisać ilość i rodzaj generowanych odpadów do konkretnego gospodarstwa domowego. Jeden system dedykowany wielu uczestnikom procesu gospodarki odpadami w gminie tj. władzom gmin, firmom odpadowym, zarządcom i administratorom osiedli mieszkaniowych oraz samym mieszkańcom.”

„System Indywidualnej Segregacji Odpadów (SISO) stanowi kompleksowe narzędzie do zarządzania gospodarką odpadami w mieście. To rozwiązanie integrujące różne obszary zbiórki odpadów komunalnych w mieście dla zachowania pełnej informacji i szczelności systemu.

T-Master pozwala na monitorowanie ilości wyrzucanych odpadów. Firmy wywożące odpady mogą odbierać tylko pełne pojemniki. Spółdzielnie mieszkaniowe, gminy oraz sortownie mają realną wiedzę o odpadach wyrzucanych do pojemników. Oddawane odpady poddawane są dwustopniowej weryfikacji, dzięki której u źródła można zbadać poprawność deklarowanych segregacji. To realne działania przekładające się na podwyższenie poziomów zebranych surowców wtórnych poddanych recyklingowi.”

Mając na uwadze powyższe w załączeniu przekazuję prezentację Systemu Indywidualnej Segregacji Odpadów (SISO) firmy T-Master. Informuję, że na sesji w dniu 30 listopada 2021 r. będzie dostępny online przedstawiciel firmy T-Master Pan Łukasz Chocholski, który omówi ww. system i odpowie na Państwa pytania.

W związku z tym, że film znajdujący na 6 slajdzie w prezentacji jest nieaktywny, odrębnie niżej podaję link do filmu „T- Master-System Indywidualnej Segregacji Odpadów ”, który jest prezentowany na stronie YouTube. Na początku filmu może pojawić się reklama. Można ją obejrzeć lub pominąć. Link do ww. filmu: <https://www.youtube.com/watch?v=Qo0ScdB7ZUk>

Proszę zwrócić uwagę na 34 slajd prezentacji, na którym została przedstawiona „Prognoza poziomu recyklingu. Symulacja wg. nowego wzoru Ministerstwa Klimatu i Środowiska dla Miasta Bielsk Podlaski w latach 2018 - 2030”. O ile dane dotyczące 2020r. podane są w oparciu o sprawozdanie Miasta Bielsk Podlaski i stary wzór wyliczenia poziomu recyklingu, o tyle od 2021r. prognoza ma charakter symulacji i oparta jest na danych z 2020r. oraz oparta jest o nowy wzór obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych. Pod koniec 2023r. (kolor szary na wykresie słupkowym), Miastu może grozić kara finansowa, która zostanie wliczona do kosztów systemu gospodarowania odpadami na terenie miasta.

Końcowo należy stwierdzić, że gospodarowanie odpadami najtrudniejsze jest w zabudowie wielorodzinnej, co zauważył ustawodawca wprowadzając z dniem 1 stycznia 2022r. art. 2a do ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W związku z tym, że system gospodarki odpadami na terenie miasta Bielsk Podlaski nie bilansuje się, zasadnym byłoby wdrożenie w życie procedury dotyczącej niesegregowania odpadów przez właścicieli nieruchomości, a z tym wiążącym się naliczaniem podwyższonej opłaty (4 krotnej wysokości opłaty podstawowej za 1 osobę). W świetle ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach przez właściciela nieruchomości, cyt. „...rozumie się przez to także współwłaścicieli, użytkowników wieczystych oraz jednostki organizacyjne i osoby posiadające nieruchomości w zarządzie lub użytkowaniu, a także inne podmioty władające nieruchomością”. W praktyce oznacza to, iż w przypadku budownictwa wielolokalowego właścicielem jest spółdzielnia, wspólnota mieszkaniowa (wszyscy mieszkańcy bloków). Podwyższona opłata za niesegregowanie odpadów przy obowiązującej niezmienionej stawce wynosi 96 zł. od osoby za 1 miesiąc. Konsekwencje braku segregacji poniosą wszyscy mieszkańcy danej spółdzielni, czy wspólnoty.

Rozwiązanie przyjęte w art. 2a:

1. daje możliwość uniknięcia płacenia podwyższonych opłat przez mieszkańców rzetelnie podchodzących do segregacji odpadów przy spełnieniu wszystkich kryteriów wymienionych w art. 2a ust. 1, 2, 4 ustawy:
  - 1) właściciel nieruchomości zapewni techniczne możliwości identyfikacji odpadów komunalnych wytwarzanych w poszczególnych lokalach w budynkach wielolokalowych, a rozwiązania te zapewnią możliwość przypisania osobom danej frakcji odpadów komunalnych w taki sposób, aby osoby nieuprawnione nie mogły odczytać danych osobowych.
  - 2) gmina wyrazi zgodę na zaproponowane przez właściciela nieruchomości rozwiązania techniczne w zakresie możliwości identyfikacji odpadów komunalnych wytwarzanych w poszczególnych lokalach w budynkach wielolokalowych;
  - 3) rada gminy podejmie uchwałę (będącą aktem prawa miejscowego) o ponoszeniu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi przez osoby, które będą indywidualnie rozliczać się z segregacji odpadów, tak jak to jest w zabudowie jednorodzinnej; (komentarz: należy nadmienić, że wskazany „art. 1 pkt 1 lit. b.”, o którym mowa w art. 2a ust. 1 i ust. 2 ustawy, nie istnieje).

Należy nadmienić, że zgodnie z art. 2a ust. 3 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, cyt.:

„3. Uchwała, o której mowa w ust. 1, może dotyczyć wszystkich albo określonych nieruchomości zabudowanych budynkami wielolokalowymi, w zależności od tego, czy właściciele nieruchomości w uzgodnieniu z gminą zapewnią techniczne możliwości

identyfikacji odpadów komunalnych wytwarzanych w poszczególnych lokalach na wszystkich nieruchomościach zabudowanych budynkami wielolokalowymi albo na części tych nieruchomości.

Sprawa jest niezwykle poważna nie tylko ze względu na rosnące koszty systemu gospodarki odpadami (konieczność podwyższania opłat, a przy braku akceptacji przez Radę Miasta zaproponowanej przez Burmistrza wysokości opłaty za odpady – dofinansowywanie niedoboru tych opłat z budżetu Miasta), ale również grożące Miastu kary finansowe w przypadku niesegregowania przez mieszkańców odpadów.

W załączeniu:

1. Prezentacja System T-MASTER Bielsk Podlaski
2. link do filmu: <https://www.youtube.com/watch?v=Qo0ScdB7ZUk>

BURMISTRZ MIASTA

Jarosław Borowski